

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Prishtinë, më 13 qershor 2014
Nr. ref.:RK639/14

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

në

Rastin Nr. KI28/14

Parashtrues

Skender Mezini dhe Ferbend Haxhijaj

**Vlerësimi i kushtetutshmërisë
së Aktgjyimit të Gjykatës Supreme, Rev. nr. 26/2012,
të 16 shtatorit 2013**

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, kryetar
Ivan Čukalović, zëvendëskryetar
Robert Carolan, gjyqtar
Altay Suroy, gjyqtar
Almiro Rodrigues, gjyqtar
Snezhana Botusharova, gjyqtare
Kadri Kryeziu, gjyqtar, dhe
Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare

Parashtruesi i kërkesës

1. Parashtrues të kërkesës janë z. Skender Mezini dhe z. Ferbend Haxhijaj (në tekstin e mëtejme: parashtruesit), shtetas të Republikës së Shqipërisë me banim në Durrës, Republika e Shqipërisë.

Vendimi i kontestuar

2. Vendimi i kontestuar është Aktgjykimi i Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. nr. 26/2012, të 16 shtatorit 2013, të cilin parashtruesit e kanë pranuar më 11 nëntor 2013.

Objekti i çështjes

3. Objekt i çështjes është vlerësimi i kushtetutshmërisë së aktgjykimeve të Gjykatës Komunale në Deçan (C. nr. 54/2010, të 5 shkurtit 2010) dhe të Gjykatës Supreme (Rev. nr. 26/2012, të 16 shtatorit 2013) përkitazi me kërkesën e parashtruesve për vërtetimin e pronësisë së pronës së paluajtshme në bazë të trashëgimisë.
4. Parashtruesit e kërkesës gjithashtu kërkojnë nga Gjykata Kushtetuese e Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Gjykata) të *“SUSPENDOHET PËRKOHESISHT Aktgjykimi i Gjykatës Komunale në Deçan C. nr. 54/2009 dt. 05.02.2010 dhe ndërpritet ekzekutimi dhe tjetërsimi i patundshmërisë në qfarëdo mënyre deri në përfundimin e kësaj çështje juridiko civile”*.

Baza juridike

5. Kërkesa bazohet në nenin 113.7 të Kushtetutës së Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Kushtetuta), në nenet 27 dhe 47 të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, Nr. 03/L-121 (në tekstin e mëtejme: Ligji) dhe në rregullat 54, 55 dhe 56 të Rregullores së punës të Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Rregullorja e punës).

Procedura në Gjykatë

6. Më 10 shkurt 2014, parashtruesit dorëzuan kërkesën në Gjykatë.
7. Më 6 mars 2014, Kryetari i Gjykatës, në bazë të Vendimit nr. GJR. KI28/14, caktoi gjyqtaren Arta Rama-Hajrizi gjyqtare raportuese. Të njëjtën ditë, Kryetari i Gjykatës, në bazë të Vendimit nr. KSH. KI28/14, caktoi Kolegjin shqyrtues, të përbërë nga gjyqtarët: Altay Suroy (kryesues), Snezhana Botusharova dhe Kadri Kryeziu.
8. Më 25 mars 2014, Gjykata Kushtetuese njoftoi parashtruesit për regjistrimin e kërkesës dhe iu kërkoi të kompletojnë kërkesën e tyre.
9. Më 10 prill 2014, parashtruesit i dërguan Gjykatës kopjet e aktgjykimeve të kontestuara.
10. Më 10 prill 2014, Gjykata njoftoi Gjykatën Supreme lidhur me kërkesën. Të njëjtën ditë, Gjykata i kërkoi Gjykatës Themelore në Pejë, Dega në Deçan, që të sigurojë një kopje të fletëkthesës, e cila tregon se kur i është dorëzuar parashtruesit të kërkesës Aktgjykimi i Gjykatës Supreme, Rev. nr. 26/2012, i 16 shtatorit 2013.

11. Më 16 prill 2014, Gjykata Themelore në Pejë, Dega në Deçan, dorëzoi në Gjykatë fletëkthesën, e cila tregon se Aktgjykimi i Gjykatës Supreme, Rev. nr. 26/2012, i 16 shtatorit 2013, iu është dorëzuar parashtruesve më 11 nëntor 2013.
12. Më 19 maj 2014, Kolegji shqyrtues e shqyrtoi raportin e gjyqtarit raportues dhe i rekomandoi Gjykatës në përbërje të plotë ta deklarojë kërkesën të papranueshme dhe ta refuzojë kërkesën për masë të përkohshme.

Përmbledhja e fakteve

13. Në vitin 2002, parashtruesit dhe anëtarë tjerë të familjes, kundër poseduesve të pronave të paluajtshme në Junik, në bazë të trashëgimisë kishin paraqitur padi në Gjykatën Komunale në Deçan, duke kërkuar vërtetimin e pronësisë së këtyre pronave të paluajtshme.
14. Parashtruesit kishin pretenduar që paluajtshmëritë e kontestuar kishin qenë pronë e paraardhësit të tyre me prejardhje nga Juniku.
15. Më 8 dhjetor 2006, Gjykata Komunale, përmes Aktgjykimit, C. nr. 208/2002, kishte vërtetuar se parashtruesit dhe paditësit e tjerë, në bazë të trashëgimisë janë pronarë të paluajtshmërive dhe kishte detyruar poseduesit që paluajtshmëritë e evidentuara si ngastra kadastrale me numra përkatës në bazë të fletëposedimit, t'ua dorëzojnë parashtruesve dhe paditësve të tjerë në afat prej pesëmbëdhjetë (15) ditësh pasi që aktgjykimi të ketë marrë formë të prerë.
16. Bazuar në kronologjinë e procedurës së zhvilluar pas aktgjykimit të lartpërmendur të Gjykatës Komunale, C. nr. 208/2002, duket se lënda ka qenë kthyer në Gjykatën Komunale për rishqyrtim.
17. Më 5 shkurt 2010, Gjykata Komunale në Deçan, përmes Aktgjykimit C. nr. 54/09, kishte refuzuar kërkesëpadinë e parashtruesve dhe paditësve të tjerë për vërtetimin e pronësisë së paluajtshmërive në bazë të trashëgimisë.
18. Gjykata Komunale, bazuar në historikun e Drejtorisë për Kadastër dhe Gjeodezi dhe Pronë të Deçanit, si dhe vlerësimit të ekspertëve, kishte vërtetuar se paraardhësit e të paditurve të drejtën e pronësisë e kishin fituar në bazë të punës së vlefshme juridike për fitimin e së drejtës së pronësisë.
19. Kundër Aktgjykimit të Gjykatës Komunale në Deçan, C. nr. 54/09, të 5 shkurtit 2010, parashtruesit dhe paditësit e tjerë paraqitën ankesë në Gjykatën e Qarkut në Pejë.
20. Më 10 tetor 2011, Gjykata e Qarkut në Pejë, me Aktgjykimin Ac. nr. 145/10, refuzoi si të pabazuar ankesën e parashtruesve dhe paditësve të tjerë dhe vërtetoi Aktgjykimin e Gjykatës Komunale në Deçan, C. nr. 54/09, të 5 shkurtit 2010.
21. Gjykata e Qarkut në Pejë, po ashtu kishte vërtetuar se paraardhësit e të paditurve, të drejtën e pronësisë e kishin fituar në bazë të kontratave për

shitblerje të lidhura në formë të shkruar dhe të vërtetuara në Gjykatë dhe si rrjedhojë e posedimit të këtyre paluajtshmërive mbi 20 vjet si posedues të ligjshëm, të paditurit e kishin fituar të drejtën e pronësisë.

22. Kundër aktgjykimit të Gjykatës së Qarkut në Pejë, parashtruesit dhe paditësit e tjerë me pretendimin për shkelje thelbësore të dispozitave të procedurës kontestimore dhe zbatimit të gabuar të së drejtës materiale, kishin paraqitur revizion në Gjykatën Supreme të Kosovës.
23. Më 16 shtator 2013, Gjykata Supreme e refuzoi si të pabazuar revizionin e paraqitur nga parashtruesit dhe paditësit e tjerë.
24. Gjykata Supreme në aktgjykimin e saj, konstatoi si në vijim:

[...]

“Sipas vlerësimit të Gjykatës Supreme të Kosovës, gjykata e shkallës së dytë drejt e ka zbatuar të drejtën materiale, kur ka refuzuar si të pabazuar ankesën e paditësve dhe ka vërtetuar aktgjykimin e gjykatës së shkallës së parë, për çka ka dhënë arsye të mjaftueshme cilat i pranon edhe kjo Gjykatë. Gjykatat e instancës më të ulët me të drejtë kanë vlerësuar se të paditurit e kanë fituar të drejtën e pronësisë në bazë të kontratave mbi shitblerjen, të lidhura në formën e shkruar, në mënyrën e parashikuar në bazë të Ligjit mbi Qarkullimin e Patundshmërive, të nënshkruara nga palët kontraktuese dhe të vërtetuara në Gjykatën Komunale në Pejë, e cila në bazë të dispozitave të Ligjit për Qarkullimin e Patundshmërisë përfaqëson punë të vlefshme juridike, për fitimin derivativ të drejtës së pronësisë në bazë të nenit 20 par. 1 të Ligjit mbi Bazat e Marrëdhënieve Juridike-Pronësore dhe në bazë të nenit 36 të Ligjit për Pronësinë dhe të Drejtat tjera Sendore. Të paditurit kanë qenë edhe posedues të ligjshëm dhe me mirëbesim duke e mbajtur patundshmërinë mbi 20 vjet, e cila gjithashtu është baze për të fituar të drejtën e pronësisë.

[...]

Gjykata e shkallës së dytë në aktgjykimin e saj ka dhënë arsye në të gjitha pretendimet ankimore, përfshirë edhe deklaratat e dëshmitarëve, andaj Gjykata Supreme e Kosovës, vlerëson se është i pabazuar pretendimi i përsëritur në revizion se gjykata nuk ka vlerësuar faktin se paraardhësit të paditësve me rastin kur është larguar nga Kosova patundshmërinë ia ka lënë në ruajtje paraardhësve të paditurve”.

Pretendimet e parashtruesit

25. Parashtruesit pretendojnë se aktgjykimi i gjykatës i ka shkelur të drejtat e tyre të garantuara me Kushtetutë, përkatësisht nenin 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm] dhe 32 [E Drejta për Mjete Juridike] të Kushtetutës.
26. Në lidhje me këtë, parashtruesit pohojnë si në vijim:

“Mes tjerash, parashtruesit konsiderojn se atyre nuk u eshte mundesuar si trashegimtar nga radha e pare e trashegimise te gezojne te drejten ne pronesin e paraardhesve te tyre.

Aq ma teper kur dihen rrethanat dhe mundesit e asaj kohe ku realiste parashtruesit nuk kane patur asnji mundesi e as teorike te kerkojne realizimin e te drejtes ne trashegimi duke patur parasyshe situaten politike ne ate kohe si ne Shqiperi ashtu edhe ne ishe jugosllavi.

Pos tjerash, eshte theksue se te njejtit si qytetare pa dijeni juridike dhe pa ndikim ne gjykatat e rregullta jane manipuluar dhe mashtruar.”

27. Parashtruesit përfundojnë duke kërkuar si në vijim:

“[...] shfuqizimin e Aktgjykimit te plotfuqishem te Gjykates Komunale ne Deçan C.nr. 54/2010 si dhe Aktgjykimit te Gjykates Supreme Rev. Nr. 26/2012”.

“SUSPENDOHET PERKOHESISHTE Aktgjykimi i Gjykates Komunale ne Dcean C. nr. 54/2009 dt. 05.02.2010 dhe ndërpritet ekzekutimi dhe tjetërsimi i patundshmerise ne qfaredo menyre deri ne përfundimin e kësaj qeshtje juridiko civile”.

Pranueshmëria e kërkesës

28. Në mënyrë që të jetë në gjendje të gjykojë mbi kërkesën e parashtruesve, Gjykata së pari duhet të vlerësojë nëse parashtruesit e kërkesës i kanë plotësuar kërkesat e parapara me Kushtetutë, siç specifikohen më tutje në Ligj dhe në Rregullore të punës të Gjykatës.

29. Në këtë drejtim, neni 113, paragrafi 7 i Kushtetutës parasheh:

“Individët janë të autorizuar të ngrenë shkeljet nga autoritetet publike të të drejtave dhe lirive të tyre individuale, të garantuara me Kushtetutë, mirëpo vetëm pasi të kenë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj”.

30. Gjykata gjithashtu merr parasysh rregullin 36 të Rregullores së punës, i cili parasheh:

“(1) Gjykata mund t’i shqyrtojë kërkesat vetëm nëse: (c) kërkesa është qartazi e bazuar.

(2) Gjykata do të refuzojë një kërkesë si qartazi të pabazuar, nëse bindet se: [...], ose

b) faktet e paraqitura në asnjë mënyrë nuk e arsyetojnë pretendimin për shkeljen e një të drejte kushtetuese;

[...], ose

d) kur parashtruesi nuk dëshmon në mënyrë të mjaftueshme pretendimin e tij”.

31. Ashtu siç u cek më lart, parashtruesit pretendojnë se Aktgjykimi i Gjykatës Supreme, Rev. nr. 26/2012, i 16 shtatorit 2013, i ka shkelur të drejtat e tyre, të

garantuara me nenin 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm] dhe me nenin 32 [E Drejta për Mjete Juridike] të Kushtetutës.

32. Në lidhje me këtë, parashtruesit fare nuk kanë shpjeguar si dhe pse aktgjykimi i Gjykatës Supreme kishte shkëlur të drejtat e tyre të garantuara me Kushtetutë.
33. Parashtruesit vetëm pohojnë se “[...] atyre nuk u është mundësuar si trashëgimtar nga radha e pare e trashëgimise te gezojne te drejten ne pronessin e paraardhesve te tyre. [...] se te njejtit si qytetare pa dijeni juridike dhe pa ndikim ne gjykatat e rregullta jane manipuluar dhe mashtruar”.
34. Në këtë drejtim, Gjykata Kushtetuese ripërsërit se sipas Kushtetutës, nuk është detyrë e saj të veprojë si gjykatë e shkallës së katërt përkitazi me vendimet e nxjerra nga gjykatat e rregullta. Roli i gjykatave të rregullta është t'i interpretojnë dhe t'i zbatojnë rregullat përkatëse të së drejtës procedurale dhe materiale (shih rastin *Garcia Ruiz kundër Spanjës*, nr. 30544/96, GJEDNJ, Aktgjykimi i 21 janarit 1999; shih gjithashtu rastin KI70/11, parashtrues *Faik Hima, Magbule Hima dhe Bestar Hima*, Gjykata Kushtetuese, Aktvendimi për papranueshmëri, i 16 dhjetorit 2011).
35. Gjykata Kushtetuese vetëm mund të shqyrtojë nëse provat janë paraqitur në mënyrë të drejtë dhe nëse procedurat në përgjithësi, të shikuara në tërësinë e tyre, janë mbajtur në mënyrë të tillë saqë parashtruesit të kenë pasur gjykim të drejtë (shih, ndër autoritete të tjera, rastin *Edwards kundër Mbretërisë së Bashkuar*, Nr. 13071/87, Raporti i Komisionit Evropian për të Drejtat e Njeriut, i miratuar më 10 korrik 1991).
36. Bazuar në shkresat e lëndës, Gjykata vëren se arsyetimi i dhënë në aktgjykimin e Gjykatës Supreme është i qartë dhe pas shqyrtimit të të gjitha procedurave, Gjykata gjithashtu gjeti që procedurat në gjykatat e rregullta nuk ishin të padrejta apo arbitrare (shih rastin *Shub kundër Lituanisë*, Nr. 17064/06, Vendimi i GJEDNJ-së, i 30 qershorit 2009).
37. Për më tepër, Gjykata Supreme, në aktgjykimin e saj, gjeti se “[...]”Sipas vlerësimit të Gjykatës Supreme të Kosovës, gjykata e shkallës së dytë drejt e ka zbatuar të drejtën materiale, kur ka refuzuar si të pabazuar ankesën e paditësve dhe ka vërtetuar aktgjykimin e gjykatës së shkallës së parë, për çka ka dhënë arsye të mjaftueshme cilat i pranon edhe kjo Gjykatë. Gjykatat e instancës më të ulët me të drejtë kanë vlerësuar se të paditurit e kane fituar te drejtën e pronësisë në bazë të kontratave mbi shitblerjen, të lidhura në formën e shkruar, në mënyrën e parashikuar në bazë të Ligjit mbi Qarkullimin e Patundshmërive [...]”.
38. Për arsyet e lartpërmendura, Gjykata konsideron se faktet e paraqitura nga parashtruesit në asnjë mënyrë nuk e arsyetojnë pretendimin e tyre për shkëljen e të drejtave kushtetuese dhe parashtruesit nuk kanë dëshmuar në mënyrë të mjaftueshme si dhe pse aktgjykimi i Gjykatës Supreme i kishte shkëlur të drejtat e tyre të garantuara me Kushtetutë.

Kërkesa për masë të përkohshme

39. Ashtu siç u cek më lart, parashtruesit gjithashtu kërkojnë nga Gjykata të *“SUSPENDOHET PËRKOHËSISHT Aktgjykimi i Gjykatës Komunale në Deçan C. nr. 54/2009 dt. 05.02.2010 dhe ndërpritet ekzekutimi dhe tjetërsimi i patundshmërisë në çfarëdo mënyre deri në përfundimin e kësaj çështje juridiko civile”*.
40. Parashtruesit nuk kanë paraqitur ndonjë argument dhe as nuk kanë paraqitur ndonjë evidencë pse dhe si masa e përkohshme është e nevojshme.
41. Në mënyrë që Gjykata të lejojë një masë të përkohshme, në pajtim me rregullin 55 (4) të Rregullores së punës, ajo duhet të përcaktojë se:
- “(a) pala që kërkon masën e përkohshme ka treguar rastin prima facie për meritat e kërkesës dhe, nëse akoma nuk është vendosur për pranueshmërinë e saj, rastin prima facie për pranueshmërinë e kërkesës;
(b) pala që kërkon masë të përkohshme ka dëshmuar se do të pësojë dëme të pariparueshme nëse nuk lejohet masa e përkohshme; dhe
(...)*
- Nëse pala që kërkon masë të përkohshme nuk paraqet dëshmitë e nevojshme, Kolegji shqyrtues do ta rekomandojë refuzimin e kërkesës”*.
42. Siç u konstatua më lart, kërkesa është e papranueshme dhe, për këtë arsye, nuk ka rast *prima facie* për shqiptimin e masës së përkohshme. Për këto arsye, refuzohet kërkesa për masë të përkohshme.

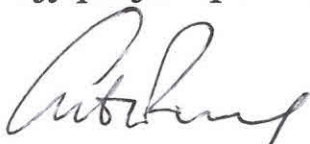
PËR KËTO ARSYE

Në pajtim me nenin 27 të Ligjit dhe rregullin 36 (2) b) dhe d), 55 (4) dhe 56 (2) të Rregullores së punës, më 13 qershor 2014, njëzëri:

VENDOS

- I. TA DEKLAROJË kërkesën të papranueshme;
- II. TA REFUZOJË kërkesën për Masë të përkohshme;
- III. T'UA KUMTOJË këtë vendim palëve;
- IV. TA PUBLIKOJË këtë vendim në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20.4 të Ligjit;
- V. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtarja raportuese

Arta Rama-Hajrizi

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese

Prof. dr. Enver Hasani